

NAPREJ

časilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Naročnina: Po pošti ali s dostavljanjem na dom za celo leto K 108, za pol leta K 54, za četrt leta K 42, za mesec K 14. Za Nemčijo celo leto K 204, za ostalo tujino in Ameriko K 228.

Reklamske cene za list so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Živela delavska solidarnost!

(Z železničarskega bojišča.)

Danes počiva vse delo v Sloveniji. Sklepi strokovne komisije delavskih organizacij so se soglasno odzvali vsi zavedni delavci. Da je bilo treba poseči po poslednjem obrambnem sredstvu — generalni stavki — ni krivo delavstvo, kriva je vlada, ki le na skromne, elementarne zahteve stavkajočih odgovorila z nasiljem, z aretacijami in militarizacijo. V zgodovini delavskih bojev pri nas in po svetu ne pomnimo enakih slučajev brutalnega vladnega terorja. Da vladna oblast nastopa proti delavstvu, ako skuša ta z nasilnimi sredstvi doseči svoje pravice, je razumljivo. Saji je vladni aparat kapitalistične države za to tukaj, da brani privilegije izkoriščevalcev in zatiralec. Da se na gre z vso silo proti poštenim delavcem, ki so vzdržali vzorno disciplino in največji red in mir — to je nekaj skrajno neumnega, bestialno nesposobnega in brutalnega. Če bi železničarji v Italiji, v Franciji ali Angliji — da govorimo samo o najbolj kapitalističnih državah — stopili v stavko na tak način, da bi za enake zahteve, kakor so železničarji v Jugoslaviji, bi ne bila taka stavka trajala niti eno uro, ker bi te kapitalistične vlade, ki so v rokah bolj dalekovidnih in sposobnih političnih mož, uvidele, da je bedasto motiti ves promet v državi zaradi borbnih zahtev od dragine izstradanega proletariata. Toda mlada Jugoslavija ima vrh vsega še to veliko sredo, da to vlada ljudje srbske radikalne modernosti in kranjske klerikalne duševnosti. Če pomislimo, da odločujejo o potrebah jugoslovanskega ljudstva slovenske klerikalne veličine Koroščeve politične bistroumnosti in Brejčeve finese in potence

ter Protičeve aklnosti in velikodušnosti, se ne smemo čuditi, da se sedaj rešujejo običajni mezdni spori s puškinim kopitom in zapornimi sodniki, pred katere se tira celo nedolžne žene in otroke. Tisti, ki so se bojevali za demokratično Jugoslavijo, so lahko potolaženi. Dosegli so svoj cilj...

Vendar ni še vseli dni konec. Vsa za nas ne. Pač pa za klerikalno-radikalno Protič-Koroščevo strahovladno. Ta bo padla — padla za vse čase — v sramoti in krvi svoje srednjeveške nasilne, klerikalno-vojaške politike. Proletariat ne bo padel, on bo živel, on bo zmagoval. Zmagoval nad terorjem in lažni nesposobnih reakcionarnih politikov. To zmago proletariata nad reakcijo nam glasno oznanja boj in solidarnost jugoslovanskega delavstva, ki gre danes solidarno v boj s svojimi tovariši železničarji, ker ve, da bo mezdni uspeh železniškega oboja uspeh celokupnega razrednega socialističnega pokreta v državi.

Nasilju klerikalne vlade smo odgovorili s splošno stavko vsega delavstva. Kdor ni slep, bo razumel veliki pomen te globoke nepremagljive solidarnosti proletariata.

Medtem ko se buržoazija razkralja in medsebojno uničuje, raste združena moč izkoriščanega ljudstva. Tu ne pomagajo nobeno nasilje, nobena krščansko-klerikalna laž. Zmaga železničarjev se bliža, že vidimo njene konture. Uspeh teh naših tovarišev bo naše prvo zadoščenje. Temu uspehu bodo sledili drugi, večji in večji. Zmaga je naša! Naprej!

Živela delavska solidarnost!

Socializem in razvoj.

Človek in priroda sta v ozki zvezi med seboj, ker je človek tudi del prirode in odvisen od nje. Kdor priznava tzv. razvojni ali evolutijski zakon za prirodu, ta ne more tega zanikavati pri človeški družbi. Res je sicer, da s svojim smotrenim delom lahko do gotove mere pospešimo ali pa tudi zaviramo razvoj; to da prezirati tega zakona ne moremo, da bi hoteli iti preko njega na dnevni red. Razvoj se pa ne vrši vedno v ravni črti, ampak valovito: dvigamo se in zopet padamo, napredujemo in spet nazadujemo. Napredek in nazadovanje spremljata razvoj. Tako se razvija človeška družba brez skokov.

Tudi vsako socialno gibanje je podvrženo razvojnemu zakonu, ker ima svoj izvir v danih pogojih, ki jih ne more prezirati, ako hoče imeti uspeh. S tega stališča presoiam marksistično doktrino.

Nikdar ne smemo pozabiti, da je Marx črpal gradivo za svoj nauk v klasični deželi kapitalizma, v Angliji, in da razvoj kapitalizma ni povsod enak, ker je odvisen od raznih faktorjev. Ločimo tudi Marxa-nacionalnega ekonomista od Marxa-filozofa. Njegovo življensko delo, kar je bistveno, je gospodarsko. Mislim, da sta v tem oziru izhodišče in smer marksistične doktrine utemeljeni: kritika zasebne lastnine proizvodnih sredstev in načelna zahteva po njih socializaciji. V koliki meri, kdaj in kako naj se to zgodi, pa ne more biti rešeno šablonsko: povsod ob istem času enako.

Marx-filozof je Nemec svoje dobe. To je filozofija Hegla in Feuerbacha: prva idealistična, druga materialistična. Prva enostransko obdaja idejo razuma, druga materijo, snov.

Eduard Bernstein je pokazal v svojih »Pogovih socializma in nalogah socialne demokracije« dualizem med Marxom, nacionalnim ekono-

mom in filozofom, kjer trpi ekonomska znanost zaradi filozofske špekulacije. Pri Marxu se mora akomodirati znanstveno preiskovanje že naprej določenemu vzorcu ali z drugimi besedami: Marx si je v svoji filozofiji postavil vzorec, ki ga mora sedaj — hočeš, nočeš — dokazati ekonomska znanost. In s tega stališča je izrekel Bernstein one znane besede, češ, da niemu končni cilj socializma ni nič, gibanje pa vse!

Socialno gibanje se razvija v smeri, ki to določujejo gospodarske prilike, kulturna višina in politično stanje posameznih narodov.

Ako teče narodno in državno življenje normalno, potem bo tudi socialno gibanje odsev tega normalnega življenja. V nasprotnem primeru niso izključeni, oziroma so uvidevni in utemeljeni revolucionarni izbruhi gospodarsko ali politično tlačnih slojev, da se ustvari porušeno ravnotežje.

V tem oziru je skrajni čas, da se napravi v Jugoslaviji znošno stanje, oziroma vsaj uvede priprave, ki omogočajo povratek normalnega življenja, v kolikor je to po svetovni volji sploh mogoče. Najnujnejše zahteve so: ureditev prehrane z izločitvijo verižništva, ureditev stanovanjskega vprašanja in volitve. Ako to izvedemo radikalno, t. i. v korist delavskih slojev (ročnih in duševnih), potem moremo upati, da se duhovni umire, ker se jim odvzame netivo za nezadovoljnost, a se jim daje možnost mirnega deka. Če poide naš narodni in državni razvoj v smeri napredovanja in zboljševanja, potem gotimo upanje, da naide tudi socialno gibanje delavstva svoje ravnotežje. Razmera, ki jih je že ustvarila vojna, a jih še poslabšujejo poedinci in skupine v svoji sebičnosti, gra-bežljivost in razuzdanost, ustvarjajo anarhistično razpoloženje. Temu ozračju podlega marsikdo, ki odleti v tistem hipu, ko vsaj nekoliko pre-

nehajo zunanji vzroki njegovega razpoloženja, je pripravljen na vse.

Ko malo popuste sedanje nevzdržne prilike, kar je nujno v interesu naroda in države, potem bo naloga vseh, ki imajo zmožnost in voljo, da spravijo slovensko proletarsko gibanje v tir, kakor ga določujejo gospodarski in kulturni pogoji, v katerih živi slovensko delavsko ljudstvo. Treba je, da se spravi teorija in praksa v soglasje, ter da se uveljavi

vedno in povsod stara zapoved: Ne laži sebi in drugim! V tem je vsa modrost.

Ko smo leta 1909. začeli izdajati »Naše zapiske« v izpremenjeni obliki, tedaj je spisal Anton Dermota, človek znanja in značaja, uvodni članek, v katerem je naglašal, da ustvarjamo tip slovenskega socializma. Naj bi bilo tudi res tako!

Dr. Drag. Lončar.

Močna vlada.

Belgrajski telegrami pripovedujejo, da se vrše v Belgradu med strankami posvetovanja, kako bi sestavili močno koncentrično vlado. S posebnim poudarkom naglašajo ti telegrami, da gre za močno vlado, ki bo sestavljena iz meščanskih strank. Močna vlada je potrebna, o tem ni govora. Toda, da prav sedaj, ko je železničarska stavka, ta moment tako naglašajo, hočejo s tem povedati, da bo nova vlada protidelavska in obenem vplivati na meščanske politične stranke, da se zblizajo med seboj in vladajo skupaj to novo državo, ki je res tako potrebna močne vlade.

Seveda, če bo nova vlada, ki se nabrže v kratkem sestavi, ker sta Protič in Korošček že obupala nad svolo srečo in tudi dokazala s tem, ker so se razmere v kratki dobi nile vladanja grozovito poslabšale, da nista zmožna državnika, hotela biti močna samo v tem pogledu, da bo zatirala delavstvo, ne bo uredila

prehranjevalnih razmer, odpravila oduševstva in obsedila verižniških dobičkarjev, niti ni v nameni prerokujemo neslavno bodočnost. V današnjih razmerah je treba kaj več kot političnega duha, več kot politične demagogije: delati je treba in konsolidirati desolantne razmere. Tega pa gospodje ne znajo, kakor so dokazali.

Močna roka! Kdor stoji na stališču, da je treba tu močno roko, ki bo terorizirala, se moti. Naloga močne roke je tukaj le, da združi duševne, socialno - politične oziroma gospodarske sile v občo korist. In to ni drugače mogoče, kakor da ta roka ugodi upravičenim zahtevam delovnih slojev po enakopravnosti, socialni zakonodaji in svobodam.

Dvomimo pa o tem, da bi nova močna vlada imela take namene. Zdi se nam le, da se s tem meščanske stranke koncentrirajo in koalirajo v boljo proti delavskemu razredu. Če je tako, ni to pametna politika.

Vlada je odstopila.

Po najnovejših vesteh se nahaja Protičeva vlada pred demisijo, oziroma, kakor nam pravijo druga poročila, je že podala demisijo. Protič je zahteval pooblastila od regenta, ki jih pa ni dobil, marveč mu je bilo naročeno, da sestavi čimprej najširšo koalicijsko vlado ali pa gre.

Če se posreči političarjem sestavi koalicijsko vlado, se bo položaj nekoliko zjasnil, če se jim to ne posreči, pride na brzo nevtralna vojaška vlada na krnilo. Vladajoče in opozicijske stranke bi se rade zblizale, ker ne marajo, da bi vojaška vlada prevzela državne posle, zato že dalje časa tako odkrito ljubinkujejo klerikalci, radikalci in liberalci ter tudi druge stranke med seboj.

Njih namen je, ustvariti močno vlado. Ta namen jim je zlasti sedaj

pri srcu, ker je zaradi železničarske stavke padla Protičeva vlada in bi meščanske stranke rade vzpostavile svoj vpliv.

Mi vemo le eno: da če bo nova vlada nespametna, tudi ne bo vlada dolgo. Bati pa se imamo, da bo nova vlada naperjena v prvi vrsti proti delavstvu, proti meznim in plačilnim pokretom. To nam potrjuje prav posebno ponovno naglašanje o močni roki, ki ni nič drugega, kakor pest proti delavstvu.

Kdo pa ni za to, da se država konsolidira, kdo ni za to, da se uredi življenske razmere v državi? Vsi smo za to, toda nismo za to, da bi nova vlada zatirala delavstvo, trpela sedanje oduševstvo, ne pristala na pravične zahteve delavstva!

Le močna vlada v tem smislu bo imela garancijo, da koristi državi.

GENERALNA STAVKA V ZAGREBU.

LDU Zagreb, 23. Danes ob 12. se je pričela generalna stavka. Ni znano kako dolgo bo trajala, toda čule se, da bodo polkušili nekateri lastniki intri odpreti svoje trgovine in delavnice.

STAVKA INDUSTRIJSKIH NAMEŠČENCEV V AVSTRIJI.

LDU Gradec, 23. (DunkU.) Tu se je vršilo večeraj mnogobrojno obiskano zborovanje graške krajev, skupine zveze industrijskih nameščencev, na katerem je bilo v zmislu sklepa glavne skupščine, ki se je vršila od 15. do 18. t. m. na Dunaju, sklenjeno, začeti danes dopoldne ob desetih stavko. Podjetja, ki izdelujejo živila, so za sedaj še izvzeta.

Novi čehoslovski parlament.

LDU Praga, 22. (ČTU.) Ministrski predsednik Tusar je bil od predsednika republike Masaryka pooblaščen, da se pogaja s strankami glede sestave kabineta. Parlament se snide koncem maha.

Česka trgovina in industrija.

LDU Praga, 22. (ČTU.) Dne 26. aprila se vsi sindikati, ki jih je ustanovilo ministrstvo za trgovino, raz-

puste. Vsa dovoljenja za izvoz in uvoz bo odšel izdajala komisija za zunanjo trgovino. V Pragi se ustanovi akcijska družba za industrijo s perilom in vezeninam.

SPLOŠNA STAVKA V ALZACIJI.

LDU Pariz, 22. (DunkU.) Agence Havas javlja: Ker se med kovinski delavci in tovarnarji v Alzaciji-Loreni ni mogel doseči sporazum, so proglasili delavci splošno stavko. V Strassburgu počiva vse delo. Mesto je brez razsvetljave. Pošta, brzojav, telefon in železnice poslujejo le deloma. V Milhhausnu je stavka splošna in stavkajo tudi železničarji, dočim poslujejo pošta in brzojav.

KONFERENCA V SAN REMU.

LDU San Remo, 22. (DunkU-Havas.) Konferenca se je dalje bavila s turško mirovno pogodbo, ki jo bo, kakor se sodi, še danes izgotovila. Turška vlada se bo morala obvezati, da bo spoštovala razna veroizpovedanja. Zastopnik zveze narodov, ki bo imel svoj sedež v Carigradu, bo sprejemal pritožbe manjšin, ako jim bo Turčija povzročala nepravilnosti. Vsak čen, ki bi nasprotoval nevtalnosti, se bo kot kršitev mirovne pogodbe, in se bo zatrl z vojaško silo.

LDU Pariz, 23. (DunkU.) — Brezlično. »Matin« javlja iz San

Rema: Za izvedbo mirovne pogodbe s Turčijo je po splošnem mnenju potrebnih 10 divizij, ki se že nahajajo na turškem ozemlju. — »Petit Journal« poroča iz San Rema, da odstopi Turčija Turkestan začasno le za dve leti. Šele ko poteče ta doba, se bo končno veljavno odločilo to vprašanje.

— LDU, San Remo, 23. (DunkU.) Konferenca v San Remu je odobrila pridelitev Erzeruma Armeniji. Dalje je sklenila, da se poveri kontrola nad Turčijo medzavezniški komisiji za morske ožine, namesto centralne komisije, kakor jo določa londonski načrt. Nato je konferenca razmotrila vprašanje boljševiškega pohoda proti Batumu. Sklenila je, da naj branijo mesto angleške, francoske in italijanske čete.

WILSON IN ZAVEZNIKI.

DLU Pariz, 22. (DunkU.) Kakor javlja »Temps« iz New Jorka, je bila hiša vsled tega, ker konferenca v San Remu noče upoštevati Wilsonovih načel, izdala izjavo, da predsednik Wilson svojih nazorov v političnih vprašanjih ne bo sporočal zaveznikom, dokler ne bo senat ratificiral mirovne pogodbe.

Zakaj bi se prekljali v veselje sovražnikom?

Večkrat premišljam o političnih bojih v naši državi. In končno prihajam do zaključka, da je nepotrebno si beliti glavo s takimi vprašanji. Tisti stari že nadležni pregovor, »kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima«, je že tako obrabljen, da ne vpliva nič več na misljenje in živce zemljanov. Pregovor je le še modna fraza.

Kaj tedaj? Naša stranka v Sloveniji se nahaja že od nekdaj v hudem boju s klerikalno in liberalno stranko ter z njih privrskami. Politična izrazovitost teh strank je velika in sloni, ne na prepričanju, ampak na fanatizmu, oziroma na duševnem suženjstvu ljudskih mas. Da je razširjanje socializma in razredne zavesti v takih pokrajinah mnogo težavnejše kakor tam, kjer ima prebivalstvo še zdravo dušo in le svoj socialni interes pred očmi, je jasno. Fanatizirano ljudstvo ne presoja, ni zmožno za to, marveč drvi za frazerji, demagogi in eventualno tudi za sleparji. To je zlo. To je slabost.

Naš boj proti meščanskim strankam ni temeljit dovolj, dasi se nahajamo v tem boju že desetletja in smo s svojimi načeli in nazori prodri v javnost zlasti v delavskih vrstah. V našem boju se spuščamo preveč v malenkosti. Jugoslovanska meščanska politika je dileantska, športna, ni globoka, ni zasnovana po določenih načelih. Samo politika osebnih in dnevnih vprašanj je, zato tudi ni opaziti nikakršnega napredka v razvoju. In ker je tako, smo tudi mi nehote žrtev tega marionetnega gledališča.

Naše delo mora segati globlje. Socializem zahteva nov svetovni nazor, novo prepričanje, popolno zavest. Vse to pa ne pospešuje preklanja med seboj in z meščanskimi strankami, ampak le povsem resno kulturno delo. Kulturno delo je predpogoj za razvoj vsake stranke, tembolj še za razvoj delavske stranke, ki ima jedro v svojem programu, jedro, ki se tiče milijonov ljudi, lahko rečemo človeštva sploh.

S politično hujskarijo in versko gonijo je naše ljudstvo zapeljano. Pozornost ljudstva zbuja to preklarije, osebne ambicije, jako malo pa pametna socialno-politična vprašanja in smotren program, ki bi vodil človeško družbo k socialno pravičnim človeški družbi.

Smatramo povsem opravičeno, da bo moralo naše delo vbodoče biti temeljiteje, v prvi vrsti torej kulturno in sporedno organizatorično.

Močno stranko moremo ustvariti le z močnimi značaji in izobraženimi delavci. Vse razdiraloče delo pa se mora opustiti, ker delavstvo pozna le en delavski razred. S tem delom bomo tudi nalažili napravili konec meščanskemu političnemu diletanizmu, ki nima drugega namena, kakor da gospodari na račun nezavednih delavskih množic.

Delamo vsi mi v prvi vrsti kulturno!

Dnevne vesti.

»Slovenski Narod« in »Domovina«, sta dva pametna liberalna lista. Sami eno napako imata oba, to namreč, da imata velike bojazlive oči, ki jih vsak šum popolnoma zmeša. Z velikim trepetom obnavljata te dni, da je postal »Naprej« komunistično glasilo. Seveda je »Naprej« še socialno-demokratsko glasilo kljub temu in v smislu mariborskih sklepov se bodo še vršili dogovori o tem. Ne zameri naj nam pa liberalna gospoda, če ji povemo na uho, da je »Naprej« glasilo razrednozavednega proletariata. Če torej bližete ogenj in žveplo na delavstvo, ki se nahaja v boju, le potem naša dolžnost, da se postavimo vašim in klerikalnim herodijam po robu. To bomo vedno storili in to je tudi naša dolžnost. »Naprej« je osnovan v obrambo delavskih interesov. Da mi nismo proti konsolidiranju države in tudi nihče drugi, to smo nešteto krat naglašali. Nikakor pa ne more iti več tako dalje, da se v državi slepimo s osebnim politiko in protekcionizmom na eni strani in drugi strani pa zanemarjamo socialno in gospodarsko plat nove države. Zlobnost!

Zakaj vse so Srbi dobri.

»Domovina« piše: »Na zadnjem unionskem shodu je vodja SLS pomenil, ko je druge stranke položil v grob, napovedal komunistom ofenzivo. Včeraj pa se je SLS spravila pred komunisti v defenzivo. Ni se pa sama postavila za barikade, marveč se je previdno skrilila za — Srbe! Glavni stan klerikalne stranke, ki je nastanjen v »Katoiški (Jugoslovanski) tiskarni«, le bil celo noč zastražen od 30 srbskih vojakov. Komu bi se pred leti sanjalo, da se bodo naši katoličani v tisti hiši, ki je bruhala ogenj in žveplo na Srbe, še kdaj skrivali za baloneti srbskih lunakov! — K temu pripominjamo, da se pošteni in resnicoljubni ljudje nikdar niso in se ne bodo za-

varovali z orožjem. Pisava »Večernega Lista« in »Slovenca« nas pa utrjuje v mnenju, da so se ti ljudje zato zastražili po posredovanju mihevega duševnega bratca dr. Brejca, ker so vsa njihova dela in sredstva zlobna in falotska.

Krvi so žejni!

Vsi meščanski listi, od »Večernega Lista« pa do »Jugoslavije« in »Slov. Naroda«, komaj čakajo, da bi prišlo do krvolitia. »Jugoslavija« od petka se huduje, da ni prišlo ob demonstracijah pred deželno vlado v sredo do prelivanja krvi, nego so se demonstracije na pritisk obojestrane sile (simbol klerikalnega absolutizma!) mirno razšli. Ti ljudje, ki to pišejo, bi veselja znoreli, če bi se jim izločila njih želja. Radi bi videli ponovitev oktoberskih grozodevstev ruskega tirana Nikolaja 1905. leta, izvršena nad stradalocimi ruskimi mučniki v Petrogradu, v Ljubljani, kjer naj bi carja nadomestoval Breic. Toda hlapec Jernej bo iztirjal svojo pravico brez krvolitia in kljub vsem intrigam meščanskega časopisa.

Kako begajo železničarje izven Ljubljane. Načelnik kurilnice inženir Fink, je sporočil v Kamnik, da je v Ljubljani že vse v redu, da se je za pet prišel promet in da se naj vrnejo partije z vlakom v Ljubljano, ker so zahteve vse ugodne. Z ozirom na to poročilo je res pripeljal Kamničan, ali že pred Ljubljano je vozno osobje izvedelo za laž načelnika, zapustilo je vozove in se odstranilo. To je bilo v petek zjutraj. Slična poročila so poslali po vseh progah, da bi zvalili železničarje v Ljubljano.

Priganjač Fink v ljubljanski kurilnici. Mož se odlikuje posebno v tem velikem boju železničarjev, odlikuje se s svojo brezobzirnostjo in s svojimi poročili, ki imajo namen zbegati železničarje izven Ljubljane. Ni se spravil samo na delavce, marveč tudi na svojega inženirja g. Petroviča, ki je tudi stonil z ostalimi železničarji v štralk. Radi tega ga je odpustil iz službe, češ da ga kot Polaka ne more spraviti v garnizijske zapore.

Zanimiva sela zagrebškega občinskega sveta. Kljub temu, da hrvaški ban ni potrdil novoizvoljenega župana Delića, je dne 22. t. m. Delić sklical soto občinskega sveta v župansko sobo, kjer so mestni svetovalci soglasno izjavili, da dopisa deželne vlade hrvaške glede sistranta Delića kot župana ne vzamejo na znanje. Policija je občinski svet nato razpela.

Kaj delajo ministri v Belgradu? Meščanski listi poročajo o delovanju ministrov v Belgradu tole: Minister za agrarno reformo hodi večerjat k velenosestnikom, minister železnice, dr. Korošec pa se že tri mesece ni brigal za železniške zahteve, nazadnje pa se je skrčil za — generali. — Kaj je torej s prerokbo »Slovenca«, da se homo po preteku treh mesecev železniškega ministromanja dr. Korošcevega vozili po železnici tako, kakor v mirnih časih in nas bodo vsled tega zavidale vse sosednje države? Ali ni bila tista prerokba le »ein schlechter Witz«?

Nasilstvo Protić-Korošceve vlade. Aretiran je bil v Belgradu urednik »Beogradskega Dnevnika«, g. Krsta Cicvarić, eden najuglednejših časnikarjev v celi Jugoslaviji, in sicer zato, ker je zelo ostro grajal postopanje vlade absolutizma in zahteval njen odstop. Toda njegova graja je bila resnična in poštna, vsled česar je bila nevarna absolutistom Korošec-Protićeve vlade, »vlade narodove nesreče«.

Brihtna glava je nek možakar z južne železnice, ki sliši na ime gosp. Seme. Že štiri dni je kot določevalec osoba v službi. Pravi, da ima že 3 skupine določene za službo, in pri tem govori, češ da so ga socialisti prosili za vstop v službo, da stavlajoči sploh niso ničesar zahtevali, da je pragmatika že dovoljena, da pa so lo odvrnili in druge take »brihtne«. Dr. Korošec le baje za železničarje že preveč dobrega storil, zato pa železničarji nimajo nikoli zadosti. Stavka da je posledica hukanja Nemcev. Take neumnosti raztrsa torej ta brihtni možakar, ki govori tako naibže zato, ker je bil zvest dr. Korošcevi spremnilevalec na potovanjih v Belgrad, na Dunaj in drugam. Ko je nekdo g. Seme vprašal, zakaj je dr. Korošec kmetom svetoval prodajati liter mleka po 7 kron, se je odrezal: »Sami ste temu krivi, ker štralkate«. O rudarjih se je povrh tega tudi izrazil: »Rudarji so tudi same barabe in tudi niso nikoli siti.« — Nam je le žal, da se gospod Seme ne piše malo drugače...

Plače ljudskoškolskega učiteljstva so nujno potrebne reforme. To vendar ne gre, da bi n. pr. mlad učitelj ali mlada učiteljica imela več plače kakor upokojeni učitelj, ki je »doga-ral« celih 40 let, ter se lahko izkaže s pohvalnimi dekreti, morebiti tudi z odlikovanji itd. Sploh so upokojeni učitelji sramotno nizko plačani v primeri z aktivnim učiteljstvom! Dru-

štvu upokojenih učiteljev nujno svetujemo, da nastopi s svojimi zahtevami.

Kmetijska šola na Grmu pridedi meseca maja sledeče dvodnevne tečaje: 1. Perutninarški tečaj: 7. in 8. maja. 2. Živinorejski in mlekarški tečaj: 14. in 15. maja. 3. Sadiarski tečaj: 17. in 18. maja. 4. Tečaj za pridelovanje krme: 20. in 21. maja. Pouk, kateri se začneja vsakokrat ob 9. uri dopoldne, bo pri vseh navedenih tečajih združen s praktičnim razkazovanjem na šolskem gospodarskem. Kdor se želi udeležiti enega teh tečajev, naj se po dopisnici pri ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu, in sicer za perutninarški tečaj do 1. maja, za živinorejski tečaj do 8. maja, za sadiarski tečaj do 8. maja in za tečaj za pridelovanje krme do 12. maja. Revnejšim udeležencem tečajev da ravnateljstvo v omejenem številu prenočišča na razpolago.

Zahvala. Podpisana se najtopleje zahvaljujem gospodu Karlu Pollaku za dar v znesku 500 K ob smrti mojega sorodca, kakor tudi vsemu osebju uradnikom, delavcem in delavkam, ki so mi podarili nabranih 400 kron. — Marija Haler.

Umrlo je v Ljubljani od 11. do 17. t. m. 29 oseb, rodilo pa se jih je 38.

Novice.

Po Rusiji se je v zadnjem času začelo zelo širiti tkzv. Tolstojevsko gibanje, ki stremi glavno za tem, da se razširijo Tolstojevi nazori. Gibanje je priznal tudi Lenin z oproščenjem vseh onih, ki imajo kake navedene ugovore proti volški službi, od brambne dolžnosti. O njem poroča P. Birkov v ženevskem listu listu »Fenille«. V sami Moskvi obstajajo štiri združenja, ki širijo Tolstojevske nauke. Glavni so vegečarijanci in pa združenje abstinentov. Ta imajo na tisoče privržencev. Razen tega je tu še »Družba prave svobode« in končno mani strogo, izključno iz inteligence sestavljeno združenje Tolstojevcev. Razen teh združenj so tu tudi razne verske sekte (mladi Baptisti, adventisti, stundisti, evangelisti, duhoborci in dr.), ki se tudi branijo brambne dolžnosti.

Severni tečaj kot zdravilišče. Pri smrti polarnega raziskovalca Pearlya so novdrtali posebno to, da je ta človek hodil na svoja potovanja pravzaprav le iz zdravstvenih ozirrov. Bil je slabega zdravja in le pri povedoval, da mu je zrak polarnih dežel neobhodna življenska potreba.

Pred smrtjo je nameraval organizirati zračni promet preko severnega tečala v svrhu trgovskih stikov med Evropo in obema Amerikama (južno in severno namreč).

Rad bi se prepričal, če »nevesta« ni možak. Pred magistratnim uradnikom Tottenhamam v Londonu je bil med prosilci za poročno dovoljenje tudi neki mož, ki je rekel uradniku, da dvori krasnemu ciganskemu dekletu. »In sedaj jo boste poročili?« je vprašal uradnik. »Prav pravite,« odgovoril mu je prosilec.

Torej, kaj vas vznemirja? — Nisem gotov, če je mož, ali ženska,« je bil odgovor ženina.

Pevsko društvo »Slavec«. Redne pevke vaje se vrše odslej vsako sredo ob pol 8. zv. za ženski zbor in vsak petek ob 8. zv. za moski zbor. One pevke in pevce, kateri žele na novo pristopiti v pevski zbor, vabimo, da se zljase tekom prihodnjega tedna ob navedenih dneh in času v društvenih prostorih v »Narodnem domu« (1. nadst. levo.) — K.

»Sportna zveza«, olimpijski pododbor in »novomeška podzveza Ljubljana« se ustanovijo v soboto, dne 24. in v nedeljo, dne 25. t. m. Deležati ljubljanskih športnih klubov so sklenili sledeči spored v soboto, 24. t. m. ob 20 uri v verandi hotela »Union«: Končna redakcija in sklepanje o spremembah predloženih pravil, posvetovanje in sklepanje o športnih nalogah prvega poslovnega leta, predvsem o lastnem športnem glasilu, o skupnih klubovih lokalih, o slošnih tehnikah, o gradbi stadiona itd. V nedeljo 25. t. m. se vršijo ob 10 uri v posvetovalnici ljubljanskega magistrata ustanovni občni zbori zgoraj naštetih športnih organizacij ter referirajo g. Dr. Demšar o vplivu športa na zdravje in ravnatelj prof. Jug o pomenu športa v občeh. Vsled važnosti vabimo vse športne interesirane kroge k obilni udeležbi in pričakujemo od članov športnih klubov korporativne udeležbe. Ako se vpostavi železniški promet, bo tudi udeležba iz športno važnejših krajev Slovenije precejšnja. Opozorjamo pa, da imajo pravico glasovanja le delegati v smislu pravil in prosimo, da prisene delegati pravilno izstavljena pooblastila seboi. Sicer pa je udeležba neomejena in so vsa svetovanja javna. Pripr. odbori. K.

Izdajatelj Ivan Mlinar. Odgovorni urednik: Jak. Vehovec. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Več zmognih polirjev in zidarjev se sprejme pri Kronske stavbni družbi v Ljubljani, Levstikova ulica 19.

Lep čeladek liter po K 4, pri odjemu 10 litrov po K 8, se dobi v trgovini s semeni SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Grah za seme kakor tudi za jelo po 9 K se dobi v trgovini s semeni SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 433

Semena za vrli kakor peteršilj, solatna pesa, majaron, cvetlice v najlepši izbiri in debelo in drobno priporočila: SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 406

Motorno kolo z vozilkom, P. N. 4 cil, 6 PH v najboljšem stanju se proda. Naslov pove Anončni zavod DRAGO BESELIJAK, Cankarjevo nabr. 5.

Gratofonična - pojasnilnica

Marbreg.

Prejzema strogo diskretno Odd. I: Brezobzirno prosjanje značaja po vpselanih pismenih izkušnjah, honorar K 10. — za Srbijo 4 D. Odd. II: Prosjanje prošenj itd. honorar K 20. — za Srbijo 6 D. Odd. III: preklava anonimnih pism in ponevornih listin: honorar K 100. — za Srbijo 26 D. 489

Naslov: Gratofonična pojasnilnica Marbreg, Slovenija.

Gospodinja daje instrukcije v slov. etnografiji event. francoščini ter v vseh predmetih srednjih šol. — Naslov pove uprava »Naprej«.

LES

rezan, tesan, okrogel, kupuje 126

SEVER

društvo lesnih industrijalcev dravske doline MARIBOR, Tegethofova cesta št. 43

Vsakovrstne slavnike

slavnate torbice (cekarje) predpražnike; vse različne slavnate izdelke, priporočila gospodom trgovcem in cenjenemu občinstvu v obilno naročbo 314

FRANJO CERAR, tovarna slavnikov v Štihu, p. Domžale pri Ljubljani.

Cementne cevi

cevi za vodnjake 1 m svetlobe, grobnje oklepe, siebre za vrtno ograje, stopnice iz umetnega kamna i. t. d. nudi po najnižjih cenah. F. Banda & drug Karlovska cesta 8, Ljubljana. 397

KAJO DELIC, zlatar in draguljar

Ljubljana, Nilsenjeva ul. 4

priporočila svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico

za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje.

V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d.

Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago.

Zensko zdravilišče

toplice DOBRNA pri Celju — popre; NEUMAUŠ bei Cilli

Akrotoma 37° C. izredno bogata na radiju in ogljikovi kislini. Nadomestuje v polnem obsegu Franzensbad. Izvanredni uspehi pri ženskih in živčnih boleznih, boleznih area, ledvic, slabokrvnosti, revmatizmu, protinu in vseh pojavih oslabelosti. Termalne naravne ogljikove kopeli, termalna pitna voda, železnati vrelci, masaže, električne, solne in zračne kopeli, ter kopeli v vročem zraku Kracen park, smrekovi gozdovi. Divni izleti. Nikdar megljen! Vojaška zdraviliška godba.

Sezija maj-oktober. — Prospekti zastoj pri upravi kopališča.

Bakrene žice in žarnice

110, 120 in 150 Volt v veliki množini na razpolago pri

STEBI & TUJEČ, Ljubljana,

Komenskega cesta št. 26.

Proti sladkorni bolezni, bolezni jeter in ledic, oteklini želodca in čreves, kroničnemu katarju želodca in čreves, želodčnemu kamenu, hemeroidom in boleznim mehurja, putiki in debelosti, je najboljšo sredstvo naravna zdravilna mineralna voda rogaška slatina.

Proti sladkorni bolezni, bolezni jeter in ledic, oteklini želodca in čreves, kroničnemu katarju želodca in čreves, želodčnemu kamenu, hemeroidom in boleznim mehurja, putiki in debelosti, je najboljšo sredstvo naravna zdravilna mineralna voda rogaška slatina.

Rogaška slatina

največje in najmodernejše zdravilišče v Jugoslaviji, hidroterapija, elektroterapija, inhalatorij, gimnastika za zdravljenje, kopeli z ogljikovo kislino, solne, smrečne, parne, zračne, solne kopeli in kopeli z vročim zrakom. Vojaška godba (42 mož, med njimi absolvirani konservatoristi. Za vsakovrstne zabave je preskrbljeno kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. (Umetniški koncerti, tombole, plesni venčki, gledališke predstave, kino, izleti itd.)

Sezija od 1. maja do 15. oktobra 1920.

RAVNATELJSTVO.

Ljudska tiskarna Maribor

d. d. v Ljubljani

naznanja, da je kar najmodernejše opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Izvršuje:

knjige, brošure, računske zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavitke, osmrtnice, posetnice itd. v eni ali več barvah od najfinjših do najpreprostejših vrste.

Vse lično in po zmernih cenah.

Konsumna društva, zavodi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trdno oklenete te najbolj zmognе tiskarne v Mariboru.

92

Zanesljivi, izkušeni, zelo energični

dve strežnici

se iščeta proti takojšnemu sprejemu za bolnišnično bratovske skladišče v Trbovljah. Prošnje je naslavljati na bratovsko skladišče v Trbovljah.

Pnevmatike in zračnice

v vseh dimenzijah v zalogi.

„Promet“, tehnično-industrijsko podjetje.

družba z omejeno zavestjo.

Automobilno oddejenje.

Ljubljana, Salenborgova ulica št. 4.